

אלינה קונין (חזן) ונופר עשור

1. **מוטיבציה לפרויקט**: בשנים האחרונות חלה עלייה במספר הנשים העובדות בארגונים טכנולוגיים, אך מאידך ישנן נשים לא מעטות אשר עוזבות את מקום עבודתן בשל הרחבת המשפחה. הרצון להיות "אמא טובה" מתנגש מול היכולת לעבוד בסביבה טכנולוגית שלעיתים עלולה להיות לחוצה ולא מותאמת לצרכים של אמהות צעירות. מחקר זה בחן מהן הסיבות שבגינן אוכלוסיה זו בחרה לעזוב את התפקיד בסביבה הטכנולוגית ולעבור למקצועות אחרים במטרה למצוא את הגורמים אשר משפיעים על אותן נשים לעשות זאת ואף אולי בעזרת הממצאים והספרות המקצועית לתת המלצות כיצד ניתן לצמצם את התופעה.

2. **סקירת ספרות**: הדילמה שאיתה נאלצת להתמודד האישה בחברה המודרנית – יציאה לעבודה ופיתוח קריירה ועצמאות כלכלית אל מול הטיפול בילדים ובמשק בית. התפיסה המקובלת בעבר הייתה שונה מהתפיסה היום. אם נביט 100 שנים לאחור נראה שרוב הנשים תפקדו כעקרות בית ותפקידן היה לדאוג, לבשל, לכבס ולטפל בילדים, בעוד שתפקידן של הגבר היה לצאת לעבוד מחוץ לבית ולפרנס את המשפחה. האישה המודרנית נושאת על עצמה יותר מטלות וגם דילמה גדולה מאד, שנובעת מכך שהנורמות בחברה המודרנית הן נורמות סותרות. מצד אחד היציאה לעבודה ופיתוח הקריירה נחשבת לדבר חיובי ומתגמל, ומנגד הנורמה השנייה בחברה שקובעת שאימא טובה היא אימא שנשארת בבית, מגדלת את ילדיה ומטפלת במשק הבית במשרה מלאה (Haupt, 2005). מחקרים הראו, שבקרב נשים, שאמורות לעשות באופן סימולטני תפקידים רבים, בהם תחזוקת הבית, חינוך הילדים, הגשמה עצמית מבחינת קריירה, הקושי מתעצם. הקונפליקט בין העבודה למשפחה יכול להביא למגוון תופעות לא נעימות, ביניהן עצבנות, חוסר שביעות רצון, ירידה בתפקוד, דכאון, מתח, ואף עזיבה. גם מבחינת המעסיק והארגון נוצרת בעיה – ירידה בפרודוקטיביות, שחיקה, היעדרויות, תחלופה של עובדים, סירוב להצעות קידום ועוד השלכות רבות.

3. **מתודולוגיה** - מטרת המחקר היא לבדוק מהם הגורמים המשפיעים על נשים עובדות בארגונים טכנולוגיים לעזיבת התפקיד בעקבות הרחבת המשפחה. לצורך כך, ערכנו חיפוש לשאלונים אשר יהיו תואמים למחקר שלנו. השאלון שבחרנו היה מתוקף והכיל מגוון של שאלות בנושא שאנו חוקרות. השאלון הופץ בחברות היי טק ע"י מחלקת משאבי אנוש ובנוסף הפצנו אותו בקבוצות רלוונטיות בפייסבוק. לאחר קבלת הממצאים השתמשנו בתוכנת ה- spss לבדיקת שכיחויות וקורלציות בין השאלות השונות במחקר.

4. **ממצאים** - במחקר השתתפו כ- 83 נשים, אשר עובדות בארגונים טכנולוגיים שונים ומגוונים. מספר שנותיהן הממוצע בעבודתן הינו 4.9 עם סטיית תקן של 3.38. בין המשתתפות אחת הינה בעלת דוקטורט, 31 בעלות תואר שני, 43 בעלות תואר ראשון, 5 בעלות תעודת הנדסאי/טכנאי וכ-2 בעלות תעודת בגרות. ממחקר זה עלה כי: ישנו קשר בין חלוקת התפקידים לבין המחשבה שגידול ילדים מעכב קידום בתפקיד בעבודה הממצאים הראו כי יש קשר חיובי מובהק. הוכחנו קשר אשר מצא כי אמהות אשר לוקחות עליהן את החלק המרכזי בניהול משק הבית וגידול הילדים, חושבות שגידול ילדים מעכב את הקידום שלהן. בבחינת הקשר בין רגשות אשם לבין רצון להתקדם קיבלנו סתירה למה ששיערנו. למעשה מניתוח הנתונים התקבל מתאם שלילי מובהק, $r = -0.356$, $p < 0.001$. לפי מתאם זה קיים קשר בין הרצון להתקדם לרעיון האמהות, כך שכל שהרצון של האם להתקדם ולהתפתח בעבודה עולה כך פוחתת תחושת האשמה, אכזבה וחוסר מימוש אימהותה. בנוסף מצאנו קשר בין חלוקת התפקידים בבית לבין שביעות הרצון. קשר זה ממצביע כי ככל שהאם לוקחת תפקיד גדול יותר בחלוקת התפקידים בגידול הילדים כך גם שביעות הרצון שלה מהעבודה והבית יורדת.

5. **סיכום** – יצאנו למחקר עם שלוש השערות: נשים לוקחות חלק גדול יותר בגידול הילדים וניהול משק הבית- דבר זה מקשה עליהן בקידום ובהחזקה של משרה בכירה ותובענית, ההשערה השנייה היא שכלל שהמשרה של האם בכירה יותר כך גם רגשות האשם שלה עולים וההשערה האחרונה הייתה שמספר הילדים משפיע על הרצון להישאר איתם בבית. תוצאות המחקר הראו שאכן כפי שצפינו בהתבסס על הספרות המקצועית ההשערה הראשונה התממשה, השערת המחקר השנייה לא התממשה כלל והשלישית התממשה חלקית.